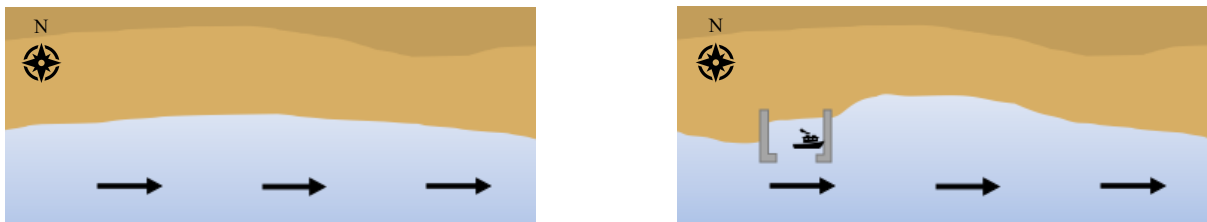

Att jaga stränder med flygplan

Om du befinner dig på Löderups strandbad i sydöstra Skåne, fäst då blicken 200 meter ut i havet, där kunde 1970-talets badgäster placera sina solstolar, på torr sand. En enorm bit land har sedan dess spolats iväg med havets kraft och begreppet *stranderosion* har letat sig in i lokalbefolkningens ordförråd. För de som jobbar med att förstå problemet har flygfoton blivit ett viktigt verktyg.

Stranderosion är en naturlig process som innebär att sand förflyttas från stranden till ett annat ställe. Sanden kan till exempel färdas längs med kusten eller ut i havet. Själva motorn i det hela är vågor och havsströmmar. Riktningen på dessa avslöjar åt vilket håll sanden tar vägen. Kraftig erosion sker ofta i samband med stormar och en strand kan ändra utseende helt på bara en dag. När vädret är lugnare brukar stranden sakta men säkert återgå till sin tidigare form. Om lika mycket sand fylls på som försvinner så är systemet i balans och stranden får behålla sitt utseende över tid. Mänsklig påverkan kan dock störa denna balans och påskynda erosionen, en båthamn kan blockera transporten av sand längs kusten.

En strand kan med tiden ändra sitt utseende. Det är ett tecken på en obalans mellan erosion och tillförsel av sand. I den högra bilden har en ny hamn byggts som stryker tillförseln av sand – och svälter stranden bredvid. Stranden öster om hamnen har nu blivit utsatt för stranderosion medan stranden väster om hamnen har vuxit.

När det råder obalans så kan problem uppstå. Otillräcklig tillförsel av sand svälter en erosionsdrabbad strand och med tiden slukas kusten mer och mer av havet. Människor som bor eller tycker om att vistas nära havet riskerar då att få sina hus förstörda eller se sina badstränder försvinna.

Ett sätt att upptäcka förändringar av stränder är att studera fotografier av stränder tagna från flygplan. När flygfoton från olika år jämförs sida vid sida kan man se vilka stränder som har krympt, vuxit, eller förblivit oförändrade med tiden. Man undersöker strandlinjens läge - där vattnet möter land helt enkelt. Stranderosion har skett ifall strandlinjen förflyttats mot fastlandet. Genom att veta var erosion sker och var sanden tar vägen, förstår vi bättre de processer som verkar vid kusten. Detta är viktigt för att vi skall kunna leva och vistas i samspel med kusten, som ständigt förändras.

Tack vare metoder som denna lär vi oss mer om var stranderosion sker. Med tillräcklig kunskap kan vi planera inför framtiden och förutspå var man även i framtiden kommer kunna placera sin solstol.